

PRESENTACIÓ PARAULES DE MAR

La recuperació del Patrimoni Marítim Tradicional és una assignatura que té pendent la nostra societat civil i les nostres administracions. Fins ara aquesta s'ha basat, majoritàriament, en la recuperació de bastiments i l'aparellament d'embarcacions, bàsicament de vela llatina, per part d'armadors privats que hi malmeten els seus estalvis. Tret de les poques intervencions públiques, es poden contar amb els dits d'una mà. Com és habitual la recuperació ha començat per allò què és tangible, les barques, però el Patrimoni Marítim va molt més enllà. La cuina, la música i la parla són també Patrimoni Marítim, i si bé els dos primers casos han estat àmpliament estudiats i recuperats: llibres, restaurants, mostres gastronòmiques, etc., en el cas de la cuina; i grups d'havaneres, corals, cantades, etc., en el cas de la música. L'estudi de la parla ha comptat només amb publicacions, algunes plenes de bona voluntat, i d'altres, què han servit de font bibliogràfica per aquest recull, amb alguns anys al seu damunt.

Aquest recull és el resultat d'una afecció: la navegació amb embarcacions tradicionals. Iniciat pel company Joan Santolaria a bord del "Rafael". Ell, com qui no vol, va deixar la llavor que poc més d'un any després es transformà en la "Aida, un llaüt de fusta bastit a Palamós a la dècada dels 70, de 22 pams que fou aparellat amb vela llatina. La participació en les trobades i festivals, la gent i l'amistat feren la resta.

Després apareix la "Pepeta" una barca de 37 pams, un "camió" com li diuen carinyosament, i amb ella els seus armadors, la Glòria Mauri i en Ricard Canalda, pescadors, i persones que estimen el mar. Ella nadiua de Tamariu, enamorada de la Costa Brava, coneix els racons, les cales, els fons, les arts, els ormeigs, les barques, els calafats, els mestres d'aixa i la parla. Porta molts anys fent un treball callat i anònim, recollint informació i guardant-la "a la meua manera". Ella ha estat qui ha facilitat la major part de la bibliografia per fer aquest estudi.

En les navegades conjuntes, molts dels mots que apareixen en aquest recull són usats, són vius. Molts d'ells ja estan recollits en el recentment publicat Diccionari de la Llengua Catalana del Institut d'Estudis Catalans, però si us preneu la molèstia de comprovar-ho, us adonareu que gairebé sempre el temps verbal ha estat canviat. En aquest recull sempre s'usa el present d'indicatiu.

La navegació tradicional encara és viva!

No està be de salut, però lluitarem per recuperar-la.

Entitats com La Mar d'Amics – Associació per la Difusió de la Navegació Tradicional i la Recuperació del Patrimoni Marítim de Palamós, han nascut amb aquesta finalitat i treballen dia a dia per motivar a les dones i homes del nostre país a recuperar i tornar a aparellar barques que d'altra manera serien estellades i cremades, o... plantades, colgades de terra en algun jardí terra endins.

És trist...

Qui no gaudeix en veure navegar els vells bastiments de fusta amb les seves veles llatines, auriques o al terç? Qui no es queda embadalit veient l'eixam de caps, pals, vergues d'un pailebot o d'una goleta amarrats a port?

El fet d'il·lustrar aquest recull amb fotografies, i no amb gravats, vol donar fe de vida de l'existència en el nostre mar de vaixells i barques què tot i ser àvies encara són capaces de navegar en les inexpertes mans que sovint les menen actualment.

Jordi Salvador. Palamós, 2007